

## Utbildningsinspektion i Haverdals byskola Förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

### Innehåll

|                                                       |   |
|-------------------------------------------------------|---|
| Inledning .....                                       | 1 |
| Underlag .....                                        | 1 |
| Beskrivning av skolan .....                           | 2 |
| Sammanfattande bedömning .....                        | 2 |
| Bedömning av utbildningsresultaten .....              | 3 |
| Bedömning av verksamheten .....                       | 4 |
| Bedömning av förutsättningarna för utbildningen ..... | 6 |

### Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Haverdals byskola den 28 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida ([www.skolverket.se/Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

### Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Haverdals byskola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Haverdals byskola intervjuades rektorn, lärare, elevhälsan och elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i förskoleklass och årskurserna 1–5. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

### Beskrivning av skolan

| Haverdals byskola | Antal barn/elever |
|-------------------|-------------------|
| Skolbarnsomsorg   | 70                |
| Förskoleklass     | 15                |
| Grundskola        | 104               |

Haverdals byskola är en del av Skolområde Norr och ingår i verksamhetsområde Haverdal. Verksamhetsområdet innefattar all verksamhet i Haverdal samt Harplinge förskolor. Skolan ligger centralt i Haverdal utmed kustvägen norr om Halmstad nära till hav och natur. Skolan har elever i årskurserna F–5. Eleverna är indelade i två spår. I varje spår arbetar barnen i åldersblandade grupper. På ”Berget” mitt i skolan finns ett gemensamt fritidshem. Eleverna går vidare till Getingeskolan i årskurs 6.

### Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Haverdals byskola och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Haverdals byskola erbjuder utbildning av god kvalitet. Kunskapsresultaten är goda och eleverna utvecklar de förmågor som läroplanen anger. Undervisningen är allsidig och att låta eleverna arbeta både i åldershomogena och åldersblandade grupper ger ett varierat lärande som rymmer stimulans och utmaningar. Skolan klarar på ett bra sätt av att identifiera elever med stödbehov och elever i behov av stöd har goda möjligheter att få detta. Ledningsorganisationen fungerar väl och personalens utbildningsnivå är god.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Elevernas inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer behöver förbättras.
- Samverkan med föräldrarna bör stärkas för att öka medvetenheten om de pedagogiska tankar som ligger till grund för arbetet.
- Samverkan med mottagande skola behöver förbättras.
- System för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, matematik och engelska behöver utvecklas.
- Arbetet med att bryta ner och konkretisera kursplanemålen behöver utvecklas.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Det saknas en arbetsplan för genomförandet av utbildningen (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen lever inte upp till förordningens krav på en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen har nåtts och vilka åtgärder skolan ämnar vidta för en högre måluppfyllelse (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Elevens val erbjuds inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen).

### Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanerna för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Resultaten på nationella prov för årskurs 5 år 2005 visar att samtliga elever med något undantag uppnått målen i svenska, matematik och engelska. Uppföljning av elevernas kunskapsresultat i andra ämnen än svenska, matematik och engelska saknas. Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. I samband med utvecklingssamtalet skall en individuell utvecklingsplan upprättas för eleven. Planen skall vara ett framtidsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Ett arbete har påbörjats på Haverdals byskola för att bryta ner och tydliggöra de nationella kursplanemålen, men detta arbete är fortfarande i startskedet. Progressionsplaner i samtliga ämnen kommer att tas fram för att kunna utgöra underlag för utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner. I det arbetet har basämnena fått störst utrymme. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan upprättar dessa planer.

En viktig förutsättning för att kunna utöva det inflytande över undervisningen som läroplanen anger är att eleverna har kunskap om målen för utbildningen. En diskussion om målen bör löpa som en röd tråd genom utbildningen och återkomma vid olika tillfällen, exempelvis i samband med bedömningar eller när ett nytt arbetsområde startas. Intervjuer både med elever och personal visar att man ofta diskuterar och sätter upp delmål, men att dessa inte alltid relateras till målen för utbildningen på längre sikt.

Stämningen på Haverdals byskola beskrivs genomgående som god. Vid besöket mötte inspektörerna en lugn och trygg miljö och denna bild bekräftades av intervjuade elever, föräldrar och personal. Eleverna förefaller ta ansvar för den gemensamma miljön och inspektörerna kunde konstatera att nedskräpning och klotter knappast förekommer. Vid lektionsbesök kunde inspektörerna också konstatera en god studiemiljö som präglades av lugn och ro.

### Sammanfattning

Haverdals byskola präglas av ett trivsamt och tryggt klimat där eleverna tar ansvar för den gemensamma miljön. Kunskapsresultaten är goda i svenska, matematik och engelska men skolan bör utveckla system för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen. Arbetet med att bryta ner och konkretisera de nationella kursplanemålen behöver utvecklas.

## Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

### Arbetsmiljö och delaktighet

Skollagen anger att det åligger alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer och läroplanen anger att eleverna skall utöva ett inflytande över innehåll och arbetsformer i undervisningen. Detta inflytande skall öka med stigande ålder och mognad.

På Haverdals byskola har ett elevråd startats. I var och en av de åldersblandade "familjegrupperna" finns en elevrådsrepresentant. Elevrådet träffas var tredje vecka tillsammans med rektorn. De pratar företrädesvis om praktiska frågor som inköp och ordningsregler, men även om frågor som rör utbildningen t.ex. individuella utvecklingsplaner. Informationsutbyte mellan elevrådet och skolans elever sker i de så kallade familjegrupperna.

När det gäller inflytandet över utbildningens innehåll uttrycker eleverna att de får vara med och bestämma om vad man behöver arbeta med och hur det skall gå till. Tiden för eget arbete används till detta och eleverna har sina planeringsböcker med egna mål. Inspektörerna kunde dock konstatera att det handlar mer om när eleverna skall göra olika uppgifter och i någon mån om hur de skall göras men nästan aldrig om vad som skall göras. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över utbildningen kan förbättras.

Från och med den 1 april 2006 skall varje verksamhet ha en likabehandlingsplan (SFS nr: 2006:67). Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över. Vid inspektionstillfället hade Haverdals byskola en handlingsplan mot mobbning och kränkande behandling i enlighet med läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94). Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behandling i sitt fortsatta arbete och att detta också kommer till uttryck i den nya likabehandlingsplanen.

I Haverdals verksamhetsområde finns ett skoloråd gemensamt för skolan och förskolorna. Föräldrarna är valda vid klassmöten och äger agendan för mötena. Personalrepresentanter brukar finnas med vid mötena. Övrig information till

föräldrarna sker via föräldramöten, skolans hemsida och veckobrev från klasslärarna. Intervjuade föräldrar efterlyser presentationer av de pedagogiska tankar som ligger till grund för verksamheten (se vidare under följande avsnitt ”Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen”).

### **Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen**

Enligt grundskoleförordningen skall det på skolan finnas en arbetsplan. Haverdals byskola har avstått från att utarbeta en sådan. Rektorn menar att läroplan och kursplaner tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningens prioriterade mål ger tillräckligt underlag att förhålla sig till. Detta är inte i överensstämmelse med förordningen.

I Haverdals byskola är eleverna organiserade i spår. I varje spår arbetar eleverna både åldershomogent och i åldersblandade grupper. Rektorn menar att organisationen skall stödja skolans uppdrag, men att det finns ett hårt tryck från föräldrarna att ha en organisation där man känner igen sig, det vill säga åldershomogen indelning. Åldersblandat arbetssätt är väl förankrat i personalgruppen, vilket är ett resultat av att personalen sökte sig till skolan när den byggdes 1994 och då hade en vilja att arbeta åldersblandat. Inspektörerna bedömer att skolan bör stärka samverkan med föräldrarna för att öka medvetenheten om de pedagogiska tankar som ligger till grund för arbetet.

Fritidspedagogerna arbetar i förskoleklassen under dagen. Verksamheten på eftermiddagen planeras så att den fungerar som ett komplement till skoldagen. Vid besök i verksamheten kunde inspektörerna se att leken som lärande utgör en viktig del i förskoleklassens verksamhet.

Eleverna i Haverdals byskola fortsätter efter årskurs 5 sin skolgång på Getingeskolan. Ett visst övergångsarbete sker, men rektorn uttrycker att det finns ett ”dike” mellan skolorna som skulle behöva överbryggas. Intervjuade elever menar att det blir spännande att flytta över till den större skolan, medan de intervjuade föräldrarna uttrycker oro inför den kommande övergången. Inspektörerna bedömer att samverkan med mottagande skola behöver förbättras.

### **Individanpassning och stöd**

För de elever som är i behov av stöd finns sedan ett år tillbaka en specialpedagog på skolan. Hon arbetar med utgångspunkten att elevvård och stöd måste kopplas samman. Hennes arbete sker på individ- grupp- och organisationsnivå. Goda rutiner finns för att identifiera elever. Språk- och matematikutveckling i årskurs 1 kartläggs i början av vårterminen och diagnosmaterialet för årskurs 2 används alltid. När pedagoger och/eller föräldrar upptäcker att eleverna har svårigheter kan elevteamet vara stödjande. I elevteamet ingår rektorn, skol-sköterskan, specialpedagogen och kuratorn. För elever i behov av stöd upprättas alltid åtgärdsprogram. Arbetet organiseras högst olika och individanpassat tills målet i åtgärdsprogrammet är uppnått.

### **Kvalitetssäkring och förbättringsarbete**

På Haverdals byskola finns en utvecklingsgrupp ”elevhälsoteamet” – namnet anger att utvecklingen på skolan skall gagna elevernas hälsa utifrån elevhälsans olika kompetenser. I elevhälsoteamet ingår rektor, skolsköterskan, specialpedagogen, kuratorn samt en representant vardera från de två spåren. Elevhälsoteamet har gjort en ”kulturanalys” där såväl elever som personal har svarat på

frågan ”Vad är det som gör att du trivs på Haverdals byskola?”. Utveckling av självkänsla och bemötande har varit centralt i gruppens arbete.

Den kvalitetsredovisning som upprättats på skolan visar brister avseende bedömning av i vilken utsträckning nationella mål har uppnåtts och vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning på ett tydligare sätt skall struktureras enligt författningens krav.

### **Ledning och intern kommunikation**

Haverdals byskola leds av en rektor som också är rektor för förskolorna i Haverdal. Haverdals verksamhetsområde ingår i skolområde norr. Rektor ser fördelar med att ha helhetsansvaret för de verksamheter han är rektor för. Tidigare organisation med rektorer och biträdande rektorer innebar en otydligare organisation och ansvarsfördelning. Han ser också fördelar med att ingå i en ledningsgrupp i skolområde norr. Inspektörerna bedömer att rektorn är en aktiv pedagogisk ledare som initierar pedagogiska samtal på skolan. Han framstår som en pådrivare i måldiskussionerna.

### **Sammanfattning**

Inspektörerna bedömer att värdegrundsarbetet på Haverdals byskola är ambitiöst. Elevernas inflytande över undervisningens innehåll behöver emellertid utvecklas och samverkan med mottagande skola bör förbättras. Vidare bör samverkan med föräldrarna stärkas för att öka medvetenheten om de pedagogiska tankar som ligger till grund för arbetet. Elevers stödbehov tillgodoses väl. Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav. Skolan skall ha en arbetsplan.

## **Bedömning av förutsättningarna för utbildningen**

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

På Haverdals byskola finns inga elever i behov av modersmålsundervisning eller svenska som andraspråk.

Elevens val är en del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna en möjlighet till breddning eller fördjupning i något eller några ämnen. Eleverna skall enligt förordningen erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val och det måste vara tydligt för eleven vilka val som finns och när denna valmöjlighet finns. På Haverdals byskola är medvetenheten om elevens val dålig. Arbetet med samlad skoldag ger eleverna möjlighet till breddning och fördjupning, men det är inte tydligt, varken för lärare eller för elever, att det finns ett val. Eleverna på Haverdals byskola fortsätter sin skolgång på Getingeskolan. Någon samordning av timplanerna sker emellertid inte och på Haverdals byskola vet man inte om kravet på elevens val tillgodoses under skolar 6–9. Inspektörerna bedömer att elevens val inte genomförs enligt förordningens krav.

På skolan finns 10 lärare som tillsammans har 6,86 tjänster. Lärartätheten är 8,0 lärare på 100 elever jämfört med 7,4 i kommunen och 7,9 i riket. Två lärare genomgår för närvarande lärarutbildning och kommer att vara utbildade i juni 2006. Därutöver finns på skolan en fritidspedagog med lärarutbildning och 1,5 tjänst förskollärare/fritidspedagog för elever i behov av stöd.

Rektorn genomgår för närvarande rektorsutbildning.

Vid intervjuerna framkommer att antalet datorer är otillräckligt och att det är begränsad tillgång till pedagogisk programvara. Skolan har inget bibliotek, men varannan vecka kommer en bokbuss. Dessutom kan skolan beställa kassar med böcker från kommunbiblioteket.

### **Sammanfattning**

Elevers val måste genomföras så att det blir tydligt för eleverna vilka val som finns och när valmöjligheten erbjuds.

|            |      |
|------------|------|
| Datum      | Ort  |
| 2006-12-13 | Lund |

Barbro Nässén

Lena Godin